

59 | 153
aukción | tétel

CZIMRA GYULA (1901-1966)

Konyhában, 1962

Olaj, karton, 39,5x46,5 cm
Jelzés nélkül

Kezdő ár: 3 500 000 Ft / 10 769 EUR
Becsérték: 6 000 000 – 8 000 000 Ft
Estimated value: 18 462 – 24 615 EUR

PROVENIENCIA:

■ jelenlegi tulajdonosa a művész özvegyétől,
Zombory Etelkától kapta a festményt 1968-ban

CZIMRA

Czimra festői hagyatéka

„Saját bevallása szerint Czimra Gyula fél életét az-
al töltötte, hogy megkeresse önmagát. Nem a kül-
világban akarta magát megtalálni, hanem szűkebb
környezetében” – írja a művészről Szij Rezső,
a festő egyik monográfusa, majd hozzáteszi:
„Czimra Gyula festészete egyike a legtisztább kép-
leteknek a magyar művészettörténetben. Nem szo-
rul arra, hogy nagy nyugati példákkal, Cézanne-nal,
Mondriannal, az előttük járt és utánuk föllépő fran-

ciákkal kapcsolatba hozzuk, és ezzel fémjelezzük,
mintha Czimra művészete létre sem jöhetett volna.”
Konstrukciós hajlama kicsirázhatott bárhol, és
kiteljesedhet akár Rákoshelyen is.

Czimra hosszú keresés, félrevonulás, ismeret-
gyűjtés és szemlélődés után érte el azt a tel-
jességet, kristályosította ki azt az egyéni stílust,
mely összetéveszthetetlen a magyar festé-

szettörténeten belül. A rákoskeresztúri mester
meglepően kicsi, alig háromszáz tételt számláló
oeuvre-je, valamint a hagyatéka együtödének a
Magyar Nemzeti Galériában történő elhelyezése
miatt, ma alig találkozhatunk alkotásaival a mű-
kereskedelemben. Festészete, semmihez sem
fogható egyéni, filozofikus hangvétele különö-
sen izgalmassá teszi személyét a hazai gyűjtők
közében.

1. George Ault: Műterem részlet, 1938
magántulajdon

2. Czimra Gyula: Kettős portré, 1962
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

Enteriőrképek

A kép szerkezete némiképp rendhagyó, hisz a
Czimránál megszokott frontális beállítások he-
lyett, itt egy diagonális sémával találkozunk.

A festmény különös metafizikáját, időtlensé-
gét a színekkel történő modellálás, valamint a
testek, motívumok árnyékainak teljes hiánya

okozza. Ez a redukált formavilág nem csupán a
festő szemlélődő, a lényegi elemekre koncent-
ráló habitusából ered. Legalább ennyire fontos
az egyes motívumok és térbeli viszonyok sema-
tizált perspektivikus ábrázolása. A leegyszerű-
sített formákból építkező képi világ nemcsak a
központi motívumra, az asztalra és a körülötte

ülő két alakra jellemző, hanem az étkezőből nyí-
ló helyiségek berendezésére is. A festményen
megjelenő két figura feltehetőleg magát a festőt
és feleségét ábrázolja rákospalotai otthonuk-
ban. Az alakok megformálása ugyanis kísérteti-
esen hasonlít Czimra 1961-ben készült, önarca-
képi ihletésű *Kettős portré*jának szereplőire.

Czimra színeképzése

Nem lehet figyelem nélkül hagyni Czimra fes-
tészetének azt a tulajdonságát sem, ahogyan
a művész a fényvel bánik. A festő egyedülálló
színerzéssel rendelkezett. Tónus nélküli, tiszta
színeket használt, miáltal képein a fény nem
„kívülről érkezik”, hanem maguk a formák, színek
sugározzák azt. A testek konkrétsága feloldódik
a precízen megkomponált színekompóziciókban.

Azonban Czimra nem egyszerűen kolorista, hi-
szen a színek világa – mely az érzelmek hordozó-
ja is egyben – nála mindig a gondosan felépített
szerkezet keretei között válik élővé. A színek
egymásra irányuló asszociatív hatása érvénye-
sül ezekben a struktúrákban. Ez a váz olyannyira
erős, hogy akár a kolorit nélkül is megmutatná
az alkotó markáns karakterét.

Czimra geometriai ismeretek, tér- és formaérzék
tekintetében alaposan kiművelte magát. Képe-
it is mindig a rajz szilárd vázára építette, bár ez
a rajz sohasem lép hivalkodón előtérbe. Színei
olyan elementáris erőt képviselnek, hogy az ké-
pes uralni még ezt a felépítményt is.

KASZÁS GÁBOR

